

Portugalliae que olim Lusitania,
nouissima et exactissima descrip-
tio Auctore Vernando Aluaro Secco,

Johann buchmecher excudit Col.

1590

parricidas extra montium confinia vel ultra flumina reiectos, saxis opprimunt. Aegrotos vetusto Aegyptiorum ritu in plateis deponunt, ut qui eo morbi genere tentati sunt, commonefacere eos valeant. Amnis paruis & magnis irrigua est regio, qui omnes Tagus ab ortu pariter disiuncti sunt, & maiori ex parte nauigabiles, atque auri grumulis abundantes, vicina verò Tagus cæterorum opulentissima sunt oppida Ager plerisque in locis argillosus, ac ob id minus fructibus secundus. Coimbra autem territorium totius Portugallia censetur optimum. Cum autem vitium penuria id regnum laborare dicatur, cōmendantur tamen apud exterios Algarbiorum vina. Circumcirca tamen agrum Tagus habet bonitate conspicuum, aduersis etiam aquis nauigationes habens admodum faciles, etiam gradioribus magnum ad spaciū nauibus: reliquum verò ad cursum fluuiaticis vtuntur lembis, amnis pisces feracissimus est, ostreorumq; redundas. Hunc sequuntur Muliadas flu. quem deinceps Mundam, hodie Mondegam appellatum videmus. Durius longo fluens cursu penes Numantiam, magnisque nauigijs permeabilis ad stadia ferè octoginta. Cauado hodie Morilhoque dictus, quem Nibin antiquiorum esse suspicari licet, & cui ab obliuione Lethes nomen inditum est. Minius omnes Lusitaniae flu. magnitudine superans, ad stadia 800, nauigabilis. Montes Lusitaniae paucos habet, eosque haud magnos, lucubus plerosque nemoribusque consitos. Mineræ in hoc regno ab authoribus nullæ traduntur. Salem tamen fossilem illis aut esse, aut fuisse olim, ex Strabone liquet. Cumque fontium perennium in hoc regno numerentur ultra 25000, thermas tamen nullas ab illis vs. quam authoribus prædicatas reperimus.

3333/2

PORTUGALIA. 59

Regnum hoc Lusitania olim appellata fuit, à Luso quodam Sicelæ decimoni Hispaniarum regis filio; isq; nominatus sic erat, quod more Abramœ ubique sacra ludis & saltu ageret. eius loco nunc Portugallia viget vocabulum à Porto urbe, aliquando Lauaria, & a priscis Portogallo nuncupata præter cæteros autores Franciscus Tarapha à Gallis populis appellationem sortitam ait: nam Galli (inquit) in Hispaniam nauigantes Portugallo ciuitati Oceanoq; vicino, & toti regno nomen dedere, quasi portus Gallorum. Ostio Durij fl. quem nunc Duero incolæ nominant, ea ciuitas propinqua est Iam vero nec omne id quod olim Lusitania erat, Portugallia tribuendum: neque etiam omne id quod Portugallia nunc sibi védicat, olim Lusitania fuit. Cùm autem in vniuersa Hispania regna numerentur circiter quatuordecim: duo tamen ex his principatum tenent, reliquis sub se comprehenis, quorum alterum generali Hispania seu Castilia vocabulo denotatur, alterum verò sub Lusitanæ seu Portugallæ vocabulo. Cœpisse autem regnum hoc dicitur circa annum Christi 1. 10. idq; ea occasione: Henricus Lotharingiæ Comes à Gallia veniens, magnas aduersus Saracenos res gesit pro quibus meritis Alphonsus VI. Castellæ Rex filiam notham Tiresiam nomine ei locauit, Gallicæ partem, quæ in Lusitanæ regno continet, pro dote assignans, Ex eo postea matrimonio natus Alphonsus, qui primus Lusitanæ Rex est appellatus, primus item qui Vlyssiponam à Saracenis recepit, quorum quinque simul regibus uno prælio superatis, quinque scutorum insigne facinoris monumentum posteris reliquit. Populi antiquitus eam coluère Oretani, ad Anam flu. considerantes, Orientaliora verò loca Carpetanorum, Vacceorum, Vetionumq; pars tenuere: oram verò quæ Durij fluuij ripis contigua est Lubeni Narbasijq; habitarunt. Chalybis autem flu. tractum Geltiti Gallorum populi occupauere vbi & pleraque alia Hispaniæ loca tandem etiam Gothi ac Saraceni cō irrepere. Terræ haud multum Regnum hoc complectitur, & cum reliqua Hispania haud quamquam comparandum Galliaque multò angustius Regni metropolis est Vlyssipona, vrbs ampla & insignis, loco amoenissimo sita, diuitijsque supra modum affluens, mercium quippe, quarum per vniuersum id regnum negotiatio est luculentissima, existens emporium, unde quaque aduentantium nauium commercissimum ac fama celebre receptaculum. Regis insuper aula sedeq; fortunatum cæterarum prouinciarum caput, Romanis aliquando Iuliam felicem appellatam credunt nonnulli. vna est ex tribus eius regni Archiepiscopalibus, earum verò Braga primatum sibi vendicat; cuius Presul metropolitanus vniuersæ Hispaniæ salutari contra Toletensem contendit iure. Tertia verò eadem dignitate gaudens est Funchala. Vetustos populi ritus eiusmodi tradunt vtriusq; qui Cosmographi: Sunt Lusitani Hispanorum fortissimi, scrutatores, insidiosi, veloces, agiles atque versatiles. iaculum longè iaciunt, & summa arte, in acie diutius perseverant, mobili corpore leuique, vt facile & fugiant hostem & insequantur. Omnes montium habitatores victu simplici vtuntur, aquarum potores, humi cubitores, montani homines duabus anni partibus querna veſcuntur glande, quam cum siccauerint, frangunt, molunt panes conficiunt, & ad tempus reponunt. Hordeaceo vtuntur vino, nam vitis inopia labrant. Omnes ferè pullis amicti vestibus & sagis, in quibus inuoluti per stramenta cabant. Nummorum loco graui admodum sarcinarum permutatione vtuntur, vel extensi argenti laminæ frustum abscissum exhibent. Destinatos neci lapidibus obruunt,

parri

PORTUGAL-J. BUSSEMACHER - QUAD - 1590
 Comprado na livraria do Reiss & Sohn no 59 da Rua de Abril de 1995
 lote nº 3333, conjuntamente com o mapa de Hispania
 de Quad, tendo por 315,7 DM (que na altura era 34.370\$00)
 lote. cada por 17.185\$00